Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke Kleuterschool te HALLE-BOOIENHOVEN

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	13706
Instelling	Gemeentelijke Kleuterschool
Directeur	Kelly FREDERICKX
Adres	Vinnestraat 45 - 3440 HALLE-BOOIENHOVEN
Telefoon	011-78.27.94
E-mail	dekleinepicasso@zoutleeuw.be
Bestuur van de instelling	Gemeentebestuur van Zoutleeuw
Adres	Vincent Betsstraat 15 - 3440 ZOUTLEEUW
Scholengemeenschap	Haspengouwse scholengemeenschap
Adres	Vinnestraat 45 - 3440 HALLE-BOOIENHOVEN
CLB	CLB N-Brussel
Adres	Technologiestraat 1 - 1082 SINT-AGATHA-BERCHEM
Dagen van het doorlichtingsbezoek	24-04-2017
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	24-04-2017
Datum bespreking verslag met de instelling	11-05-2017
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Bettina NAUDTS
Teamleden	Stefan PASTURE

INHOUDSTAFEL

INLEIDING 3

1 SAMENVATTING 5

2 DOORLICHTINGSFOCUS 7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus 7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus 7

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING? 8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden? 8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen? 8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands 8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: mens en maatschappij 8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wetenschappen en techniek 8
3.1.1.4 Vaststellingen kleuteronderwijs: Nederlands, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek 9
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'? 12
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden? 12
3.2 Respecteert de school de overige reglementering? 13

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT? 14
4.1 Deskundigheidsbevordering 14
4.2 Leerbegeleiding 15

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL 17

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL 19
6.1 Wat doet de school goed? 19
6.2 Wat kan de school verbeteren? 20

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN 21

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG 21

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken

(zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
   - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
     Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
     Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
     - het onderwijsaanbod
     - de uitrusting
     - de evaluatiepraktijk
     - de leerbegeleiding.
   - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
   - een selectie van overige regelgeving.

2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
   - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
   - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
   - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
   - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
   In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.
Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?
www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Dit verslag rapporteert over de doorlichting van de gemeentelijke school 'De kleine Picasso'. Deze autonome kleuterschool telt 4 klassen en is gelegen in het landelijke Halle-Booienhoven, een deelgemeente van de stad Zoutleeuw. De meeste kleuters wonen in de brede omgeving van de school. De laatste jaren is er een beperkte instroom van anderstalige kinderen. Alle kleuteronderwijzers hebben ruime onderwijservaring in de school. Op het moment van de doorlichting waren twee van deze vaste kleuteronderwijzers afwezig en stonden tijdelijke vervangers voor de klas. De directeur leidt sinds drie schooljaren het schoolteam.
In haar oordeel houdt de onderwijsinspectie rekening met specifieke kenmerken van de school, de omgeving, het personeel en de leerlingen.

Op basis van het vooronderzoek van 18 april 2017 bepaalde de onderwijsinspectie de focus die ze tijdens de doorlichting onderzocht. In de kleuterafdeling ging ze de inspanningen van het schoolteam na om voor Nederlands, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek de ontwikkelingsdoelen na te streven. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de leerbegeleiding en de deskundigheidsbevordering en naar aspecten van het algemeen beleid. Ten slotte onderzocht ze ook een selectie van regelgeving en de mate waarin de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leeromgeving.

Het team levert voldoende inspanningen om de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek na te streven. De uitgewerkte thema's sluiten aan bij de leef- en ervaringswereld van de kleuters en beogen een evenwichtig onderwijsaanbod voor de verschillende domeinen van deze leergebieden. De kleuteronderwijzers overleggen veelvuldig informeel om het aanbod op elkaar af te stemmen. Voor enkele thema's maakten ze formele afspraken om een gradueel en afwisselend aanbod doorheen de kleuterafdeling te waarborgen. De meeste kleuteronderwijzers houden bij het invullen van de thema's rekening met de interesses van de kleuters. Het rijke aanbod van techniek valt in positieve zin op. De kleuteronderwijzers bieden geregeld activiteiten rond milieu, gezondheid en verkeer aan, wat bijdraagt tot de maatschappelijke weerbaarheid van de kleuters. Ze gaan ervaringsgericht om met de werkelijkheid door de nabije en ruimere schoolomgeving waar mogelijk te verkennen.
De kleuteronderwijzers voorzien gevarieerde werk- en groeperingsvormen om de taalvaardigheid van de kleuters te verhogen. Ze voorzien op regelmatige basis taalspelletjes om de kleuters voor te bereiden op het taalonderwijs in de lagere school. De kleuteronderwijzers observeren de kleuters dagdagelijks maar dit gebeurt weinig doelgericht. Het schoolteam is nog zoekend hoe ze een gericht taalaanbod kan bieden aan anderstalige kleuters.

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de leerbegeleiding toont aan dat het schoolteam sinds vorig schooljaar sterk investeert om dit proces te optimaliseren. Het team beschikt over een gezamenlijk gedragen zorgvisie die opgebouwd is volgens de verschillende stappen van het zorgcontinuüm. De kleuteronderwijzers slagen er in om voor de meeste kleuters een krachtige leeromgeving uit te bouwen door de nodige ondersteuning te bieden.

De directeur stuurt de deskundigheidsbevordering vooral aan vanuit teamgerichte nascholingen op schoolniveau. Ze koppelt deze navormingen ontwikkelingsgericht aan de schoolprioriteiten. Bij het bepalen en uitwerken van de schoolprioriteiten houdt ze rekening met noden en wensen van teamleden. Tijdens pedagogische studiedagen en teamvergaderingen ondersteunt de directeur de teamleden in implementatie- en vernieuwingsprocessen. Hierbij doet ze tevens een beroep op externe nascholingsdiensten en op de pedagogische begeleidingsdienst van het eigen net. Met functioneringsgesprekken en klasbezoeken zorgt de directeur voor gerichte druk om gemaakte afspraken na te komen en verbeterprocessen tot op de klasvloer te implementeren. Ondanks de vele waardevolle en stimulerende professionaliseringsinitiatieven implementeerden niet alle kleuteronderwijzers de beoogde vernieuwingen in hun dagelijkse klaspraktijk.

Het algemeen beleid is sinds drie schooljaren in handen van de huidige directeur. Ze opteert om nieuwe ontwikkelingen van 'onder uit' en 'gedragen' ingang te laten vinden veeleer dan ze van bovenaf helemaal uit te werken. Deze nieuwe en andere manier van werken zorgde voor weerstand in het team waardoor vernieuwings- en verbeteringsprocessen moeilijk ingang kregen. De directeur zette sterk in op het creëren van een positieve professionele sfeer. Dit leidt geleidelijk aan tot meer openheid bij de teamleden waardoor onderhuidse wrevels besproken kunnen worden. Meerdere kleuteronderwijzers staan nu open voor vernieuwing en zijn bereid om nieuwe inzichten in hun klaspraktijk te integreren.

Het onderzoek naar de bewoonbaarheid, de hygiëne en de veiligheid van de leer- en werkomgeving wijst uit dat er meerdere tekorten werden vastgesteld. Omwille van de gedeeltelijke systematiek waarmee de school tekorten opspoort, bewaakt, beheerst en verbeteracties uitvoert, formuleert de inspectie hiervoor een gunstig advies beperkt in de tijd. De tekorten situeren zich op het niveau van de verschillende domeinen.

Het inspectieteam sluit deze doorlichting af met een gunstig advies voor het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen en de overige erkenningsvoorwaarden. Het inspectieteam delibereert het tekort voor de naleving van de regelgeving in verband met het beleidscontract met het centrum voor leerbegeleiding. Het inspectieteam vertrouwt op de beleidskracht van de school om deze tekorten weg te werken en plant hiervoor dan ook geen opvolgingscontrole. Het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne ' is beperkt gunstig. De school krijgt drie jaar de tijd om deze tekorten weg te werken.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

Nederlands
wetenschappen en techniek
mens en maatschappij

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet
Het kleuterteam streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied Nederlands in voldoende mate na. De doelgerichte dagdagelijkse activiteiten nodigen kleuters uit om talig actief te zijn binnen de domeinen spreken, luisteren, schrijven, taalbeschouwing en lezen. In een speelleeromgeving die aansluit bij hun leef- en ervaringswereld leren kleuters hun beleving uiten.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: mens en maatschappij

Voldoet
Het kleuterteam streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied mens en maatschappij in voldoende mate na. De thema's sluiten nauw aan bij de leef- en belevingswereld van de kleuters en zorgen voor een natuurlijke samenhang met andere leergebieden. Afspraken over het gebruik van kalenders en pictogrammen bevorderen de verticale samenhang. De inschakeling van experten en uitstappen in de schoolomgeving verrijken het aanbod en maken het levensecht en nabij.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wetenschappen en techniek

Voldoet
Het kleuterteam streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wetenschappen en techniek in voldoende mate na. De thema's sluiten nauw aan bij de leef- en belevingswereld van de kleuters en zorgen voor een natuurlijke samenhang met andere leergebieden. De kleuters krijgen ruim kansen tot handelend leren binnen het domein techniek.

3.1.1.4 Vaststellingen kleuteronderwijs: Nederlands, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Het kleuterteam hanteert een koepelgebonden instrument dat gebaseerd is op de leerplannen als referentiekader voor het actuele onderwijsaanbod. Met dit doelenboek heeft elke kleuteronderwijzer zicht op de na te streven doelen voor de eigen groep. Om de volledigheid van het doelenaanbod te garanderen, registreren de kleuteronderwijzers de nagestreefde doelen in een digitaal systeem. Aan de hand van een doelenrapportage sturen ze hun aanbod bij.

De kleuteronderwijzers maken een gezamenlijke jaarplanning. Hierbij komen dezelfde thema's gelijktijdig aan bod in alle klassen. Deze planning is niet bindend. Sommige kleuteronderwijzers vervangen een aantal geplande thema's door thema's die de kleuters op dat moment boeien en stimuleren zo de betrokkenheid. Ook bij het invullen van de thema's houden de kleuteronderwijzers in meerdere of mindere mate rekening met de vragen en de interesses die bij de kleuters leven.

De koppeling van de leerinhouden aan doelen gebeurt op klasniveau. Hiervoor hanteren alle kleuteronderwijzers een gelijkvormige agenda waarbij er ook expliciete aandacht gaat naar de verrijking van de hoeken. De kleuteronderwijzers kunnen elkaars agenda consulteren en verwijzen naar de kleinschaligheid en het vele informele overleg om variatie en gradatie bij de planning na te streven. Om dit verder te optimaliseren kwam het kleuterteam er recent toe om formele afspraken te ontwikkelen voor enkele vaste terugkerende thema's.

De thematische werking zorgt ervoor dat de verschillende domeinen van de leergebieden op een natuurlijke en geïntegreerde wijze aan bod komen. De harmonische ontwikkeling en de leef- en ervaringswereld van de kleuters staan hierin centraal. De kleuteronderwijzers baseren zich op een aantal onderwijsleerpakketten en het internet om de thema's invulling te geven.

Functionele spreek- en luistermomenten komen ruim aan bod en de (taal)activiteiten houden verband met het thema. Het onthaalgesprek doet dienst als brug tussen de thuis- en schoolsituatie. Gesprekken in de kring, rijmspelletjes, vertellen, voorlezen, prentlezen en poppen(kast)spel maken geregeld deel uit van het aanbod. Bij het voeren van kringgesprekken laten sommige kleuteronderwijzers weinig ruimte aan de kleuters om te praten doordat ze zelf veel aan het woord zijn. In een aantal klassen krijgen vooral de mondige kleuters het woord waardoor de minder mondige kleuters weinig spreekkansen krijgen. De recent gemaakte afspraken rond het gebruik van kalenders en pictogrammen nodigen kleuters uit om visuele boodschappen te interpreteren en er gepast op te reageren.
Structureel ingebouwde taalactiviteiten stimuleren het fonologisch en fonemisch bewustzijn. De kleuteronderwijzers integreren deze activiteiten binnen de thema's in betekenisvolle en speelse activiteiten.
Bij elk thema brengen de kleuteronderwijzers woordenschat aan. Het gericht aanbrengen van school- en instructietaal komt daarbij weinig aan bod.

Het gestructureerd bibliotheekbezoek stimuleert de kleuters om hypotheses te vormen, samen te vatten en verbanden te leggen aan de hand van prenten van een boek. Ook de actualiteit krijgt in dit bibliotheekproject een prominente plaats.

Activiteiten rond milieu-, verkeers- en gezondheidseducatie zitten geregeld in het aanbod en dragen bij tot de maatschappelijke weerbaarheid van de kleuters. Ze beogen de vorming van gepaste attitudes en bieden mogelijkheden om kennis en vaardigheden in de praktijk toe te passen. Het kleuterteam benut hierbij de mogelijkheden die de schoolomgeving biedt. De uitstappen in de ruime schoolomgeving en het uitnodigen van experten in de klas dragen bij tot levensecht leren.
Het team besteedde de voorgaande schooljaren veel aandacht aan het domein techniek. De kleuters krijgen regelmatig de kans om tijdens hun spel experimenterend en explorerend met allerlei voorwerpen en materialen om te gaan en hun eigenschappen en gebruik te leren kennen.

Er zijn merkbare verschillen in de wijze waarop de kleuteronderwijzers kleuters stimuleren om hun denkproces te verwoorden en zelf oplossingen te zoeken voor problemen. Ook de aandacht van de zelfsturing is wisselend. De oudste kleuters krijgen geregeld kansen om hun leerproces zelf in handen te nemen. Het keuzebord en het contractwerk bevorderen het kiezen en ondersteunen de zelfsturing. In een enkele klas krijgen activiteiten aangeboden die niet steeds leeftijdsadequaat zijn en neigen naar didactische vervroeging.

Materieel beheer

Uitrusting

Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De school beschikt over voldoende ontwikkelings- en spelmaterialen voor de leergebieden in de focus. De kleuteronderwijzers nodigen de kleuters uit om zelf materialen mee te brengen in het kader van het lopende thema. De kleuteronderwijzers voorzien concrete waarnemingsmaterialen en prentenboeken om het thema te verrijken. Het boekenaanbod is uitgebreid maar weinig gevarieerd.

Onder impuls van een pedagogisch begeleider richtten alle kleuteronderwijzers hun klas opnieuw in. Ze verwijderden opgestapelde materialen om de klas overzichtelijk en aantrekkelijk te maken. Het kleuterteam optimaliseert ook de hoekenverrijking door gericht uitdagende materialen te wisselen naargelang het thema en de nagestreefde doelen.

De containerklas biedt te weinig ruimte aan de kleutergroep om bewegend en experimenterend te leren.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Het kleuterteam hanteert een zelf aangepaste genormeerde test om de kleuters te evalueren. Op schoolniveau bestaan geen afspraken over de wijze waarop en de intensiteit waarmee de kleuteronderwijzers observeren en registreren. De kleuteronderwijzers hebben niet de gewoonte om planning en observatie op elkaar af te stemmen. In de meeste klassen zijn weinig observatiegegevens beschikbaar en is het verband met de inschaling van talige competenties in het kindvolgsysteem niet duidelijk.

Momenteel geeft het kindvolgsysteem gegevens over de betrokkenheid, welbevinden en een selectie van competenties van elke kleuter weer. De meeste aspecten van Nederlands zijn in het kindvolgsysteem terug te vinden, zij het niet gekoppeld aan de vooropgestelde doelen. Voor mens en maatschappij en wetenschappen en techniek is het minder duidelijk in welke mate een kleuter de vooropgestelde doelen bereikt heeft. Het kleuterteam is bezig om een nieuw kindvolgsysteem te ontwikkelen dat meer afgestemd is op de leerplandoelen.

Begeleiding

Leerbegeleiding

Beeldvorming
Zorg

Het kleinschalige karakter van de school, de vele informele uitwisselingen en de overgangsgesprekken garanderen een brede beeldvorming op de ontwikkeling van elke kleuter.
Vanuit een bekommernis voor het welbevinden en de betrokkenheid van elke kleuter hebben de meeste kleuteronderwijzers oog voor een kindvriendelijk klasklimaat. Hun kindgerichte en stimulerende begeleidingsstijl draagt ertoe bij dat de kleuters optimale kansen krijgen om zich verder te ontwikkelen.

De kleuteronderwijzers zijn de spilfiguur om de eerstelijnszorg vorm te geven. Kleuters met een vertraagde of versnelde talige ontwikkeling krijgen in de meeste klassen voldoende ontplooiingskansen. De differentiatie in het dagelijkse aanbod is niet in alle klassen even sterk uitgewerkt. De klaseigen interventies om kleuters met specifieke talige zorgnoden te ondersteunen, zijn moeilijk te traceren. Hierdoor laat het kleuterteam kansen liggen om de effectiviteit van de geboden ondersteuning systematisch na te gaan. Het team is nog zoekende om doelbewust een krachtige taalleeromgeving te creëren voor anderstalige kleuters.

De zorgcoördinator en de zorgleerkracht ondersteunen de kleuteronderwijzers voor het verstrekken van verhoogde zorg. De tweedelijnszorg steunt meestal op een concrete zorgvraag en een gefaseerd begeleidingsplan waarin de verantwoordelijkheid van elke zorgverstrekker staat beschreven. De zorgleerkracht begeleidt zowel klasintern als klasextern individuele of groepjes kinderen.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

Het onderzoek naar de bewoonbaarheid, de hygiëne en de veiligheid van de leer- en werkomgeving wijst uit dat er meerdere tekorten werden vastgesteld. Omwille van de gedeeltelijke systematiek waarmee de school tekorten opspoort, bewaakt, beheerst en verbeteracties uitvoert, formuleert de inspectie hiervoor een gunstig advies beperkt in de tijd. De tekorten situeren zich op het niveau van de verschillende domeinen.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarden	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	neen
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
• de vermelding dat bij schoolverandering leerlingengegevens worden overgedragen naar de nieuwe school tenzij, en voor zover de regelgeving de overdracht niet verplicht stelt, de ouders er zich expliciet tegen verzetten na op hun verzoek deze gegevens te hebben ingezien	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

Doelgerichtheid

De directeur stuurt de professionalisering vooral aan vanuit teamgerichte nascholingen op schoolniveau. Omwille van praktische redenen namen de kleuteronderwijzers in deze kleine kleuterafdeling nauwelijks deel aan individuele nascholingen tijdens de schooluren. Dit is onder impuls van de huidige directeur veranderd. Vorig en dit schooljaar is de deelname aan minstens één individuele nascholing verplicht met een vrije inhoudelijke keuze. In de toekomst wil de directeur deze nascholingen koppelen aan individuele noden aansluitend aan schoolprioriteiten of op basis van functioneringsgesprekken.
De directeur koppelt de navormingen op schoolniveau ontwikkelingsgericht aan de schoolprioriteiten. Bij het bepalen en uitwerken van de schoolprioriteiten houdt ze rekening met noden en wensen van teamleden via een bevraging. De directeur zette voorbije jaren vooral in op teambuilding om de verstoorde cohesie tussen een aantal teamleden te verhogen.

De directeur stelt jaarlijks een nascholingsplan op. Dit document bestaat onder andere uit een opsomming van reeds uitgevoerde en geplande nascholingsinitiatieven, uit een motivering, een samenvatting van de belangrijkste nascholingsvragen, uit de doelgroep, organisatie en het budget. Daarmee komt de school tegemoet aan de verwachtingen van de overheid.

Ondersteuning

Teamleden krijgen kansen om individuele nascholingen te volgen. Ze worden op de hoogte gehouden van het nascholingsaanbod.
De directeur participeert geregeld aan diverse nascholingen. Ze wendt de opgedane kennis aan om de teamgerichte nascholingen invulling te geven. Tijdens pedagogische studiedagen en teamvergaderingen ondersteunt ze de teamleden in implementatie- en vernieuwingsprocessen. Hierbij doet ze tevens een beroep op externe nascholingsdiensten en op de pedagogische begeleidingsdienst van het eigen net.
Met functioneringsgesprekken en klasbezoeken zorgt de directeur voor gerichte druk om gemaakte afspraken na te komen en verbeterprocessen tot op de klasvloer te implementeren. Het maakt ook dat ze een goed inzicht heeft op de capaciteiten en werkpunten van de teamleden.
Het delen van hun expertise door hun talenten in te zetten in andere klassen is groeiende nu het vertrouwen onderling verbeterd is. Hospiteren en intervisie vinden stilaan intrede. Ook tijdens de klasoverstijgende projecten wenden de kleuteronderwijzers hun talenten aan.

Doeltreffendheid De directeur richt haar beleid sterk op het creëren van een professionele sfeer binnen het team. De aandacht voor het doelgericht werken vanuit de leerplannen is gegroeid vanuit de aandacht voor de evaluatiepraktijk. Ondanks de vele waardevolle en stimulerende professionaliseringsinitiatieven implementeren niet alle kleuteronderwijzers de beoogde vernieuwingen in hun dagelijkse klaspraktijk. Dit hypothekeert de gelijkgerichte werking.

Ontwikkeling Een aantal teamleden rekent op de directeur om het geboden onderwijs kritisch te beoordelen. Ze vertrouwen erop dat ze het team aanstuurt om de nodige verbeteringen aan te brengen. Meerdere kleuteronderwijzers staan open voor vernieuwing en zijn bereid om nieuwe inzichten in hun klaspraktijk te integreren.

4.2 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De teamleden hebben de schooleigen zorgvisie recent onder impuls van de directeur- zorgcoördinator neergeschreven. Het gaat om brede zorg bieden aan ieder kind met handelingsgericht werken als rode draad. Conform het opvoedingsproject staat het welbevinden en de eigenheid van het kind (‘Ontdekkingstocht in zijn eigen tempo’) centraal. Voorbeelden hiervan zijn het jaarthema ‘Kids got talent’ en de trotsmuur. Daarnaast zijn ouders belangrijke partners in het begeleidingsproces. Verder volgt de schoolvisie de verschillende fases van het zorgcontinuüm.
De evaluatie van het zorgbeleid door een begeleider van de onderwijskoepel bracht aan het licht dat er veel onduidelijkheid was over zorgvisie en –beleid (o.a. invulling van de zorguren, binnenklasdifferentiatie…). Het team maakte van het uitklaren hiervan terecht één van de schoolprioriteiten van het vorige en lopende schooljaar.
De directeur vertaalde samen met de teamleden de pijnpunten in operationele en resultaatsgerichte doelstellingen op school- en klasniveau. Op kindniveau slaagt het team er met wisselend succes in om de noden van de kinderen niet alleen in acties maar ook in doelen te formuleren. Deze zijn weer te vinden in het digitale kindvolgsysteem, in agenda’s en in de handelingsplannen. Het team zette op korte termijn grote stappen in doelmatigheid vooruit.

Ondersteuning

Het beleid werkte een structuur uit om met de beperkte beschikbare middelen voldoende ondersteuning te voorzien om de zorgvisie te concretiseren en op maat van de school te organiseren.
De beschikbare middelen worden zowel gebruikt voor ondersteuning op kind-, klas en schoolniveau en voor de coördinatie van het geheel.

De kleuteronderwijzers beschikken over een veelheid aan differentiatiematerialen en hanteren een digitaal kindvolgsysteem dat in volle ontwikkeling is om de handelingsplanmatige werking te ondersteunen. De zorgcoördinator beheert het systeem als informatie- en registratiekanaal om alle zorgafspraken en –interventies bij te houden en op te volgen.

Conform de schoolvisie betrekken de teamleden ook de ouders bij de leerbegeleiding. Het team zorgt voor een tijdige en goede communicatie met de ouders. Die worden degelijk geconsulteerd en geïnformeerd.
Het schoolteam maakt werk van de schoolloopbaanbegeleiding van haar leerlingen op scharniermomenten.
De kleuteronderwijzers ervaren de ondersteuning van het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB) als een meerwaarde voor de zorgwerking. De samenwerking met externe hulpverleners en andere schoolondersteunende instanties verloopt vlot en leidt tot expertiseopbouw en -uitwisseling.

Doeltreffendheid

Het schoolteam plant de optimalisering van een degelijke beeldvorming in functie van een doeltreffende leerbegeleiding. Het observatie-instrument zal gekoppeld worden aan de na te streven leerplandoelen.
Op teamniveau stimuleert de directeur een bijsturing van de schoolpraktijk door het ontwikkelen van een krachtigere leeromgeving. Bijsturing op het niveau van de afzonderlijke klaspraktijken is in volle ontwikkeling. Naarmate het onderlinge vertrouwen groeit, staan de kleuteronderwijzers meer open voor suggesties om hun praktijk doeltreffender te maken.
De teamleden van de kleuterafdeling realiseren zich dat het systeem van observeren en registreren van de vorderingen van kleuters nog aan doeltreffendheid kan winnen en passen hun kindvolgsysteem aan.
Zorgacties worden vrij stelselmatig geëvalueerd op hun doeltreffendheid voor individuele kleuters en groepjes. De gebeurt veeleer op informele basis.

Ontwikkeling

Voor de ontwikkeling van de leerbegeleiding vertrouwt het schoolteam vooral op de inbreng van de directeur- zorgcoördinator en op externe expertise, zoals die van het CLB. De directeur- zorgcoördinator schoolt zich regelmatig bij. De scholengemeenschap speelt hierin een heel beperkte rol. De mate waarin de directeur- zorgcoördinator erin slaagt de opgebouwde expertise door te geven is wisselend. De leergierigheid van het team om verder te evolueren in de leerbegeleiding is sterk groeiende en hangt samen met de positieve evolutie in de cohesie tussen de teamleden. Het team is concreet bezig met de inclusie van kleuters met beperkingen (het M-decreet).

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap

De autonome kleuterschool De kleine Picasso kan rekenen op een directeur die sinds 3 schooljaren vanuit een groot engagement de school leidt. Gezien de kleinschaligheid van de school neemt ze naast haar opdracht als directeur ook de functie van zorgcoördinator waar. Ze is nauw betrokken met het schoolleven en wil voor alle participanten goed doen.

De directeur heeft een duidelijke visie op onderwijs en stuurt van hieruit de schoolwerking aan. Ze streeft een participatief en democratisch beleid na. Ze opteert om nieuwe ontwikkelingen van 'onder uit' en 'gedragen' ingang te laten vinden veeleer dan ze van bovenaf helemaal uit te werken. Deze trendbreuk zorgde voor weerstand in het team waardoor vernieuwings- en verbeteringsprocessen moeilijk ingang kregen. Om dit aan te pakken zette de directeur sterk in op het creëren van een positieve professionele sfeer. Dit leidde tot meer openheid bij de teamleden waardoor onderhuidse wrevels besproken werden. De teamleden voelen zich terug meer verbonden met elkaar, wat ten goede komt aan de gezamenlijke doelgerichtheid en de gelijkgerichte werking.

Visieontwikkeling

Het hele team ontwikkelde samen een tekst over de missie van de school. Alle teamleden staan achter deze visie en hanteren dit als uitgangspunt om hun onderwijspraktijk vorm te geven. De interne spanningen lijken nu achter de rug en de teamleden verklaren dat ze open staan voor vernieuwingen en bereid zijn om nieuwe pedagogisch-didactische inzichten in hun klaspraktijk te integreren.

Besluitvorming

Gezien het participatief beleid van de directeur is de inbreng van de teamleden cruciaal bij het nemen van beslissingen. Tijdens het formele overleg op teamvergaderingen en pedagogische studieruimte is er ruimte gekomen om samen te reflecteren over pedagogisch-didactische items. Nog niet alle teamleden slagen erin om inhoudelijke afspraken onmiddellijk te integreren in de klaspraktijk. De directeur volgt het team op door het uitvoeren van klasbezoeken, het voeren van functioneringsgesprekken en inhoudelijke coaching.

Kwaliteitszorg

Het team beschikt over weinig outputgegevens. Het is geen gewoonte om op een systematische wijze de onderwijskwaliteit te onderzoeken en te bewaken en om kritisch te reflecteren over onderwijskundige processen.

Talenbeleid

Het schoolteam detecteert de talige noden van de kleuters. Kleuteronderwijzers zorgen voor een klasklimaat en een klasinrichting waarin kleuters met talige noden zich veilig voelen. Het klasmanagement is erop gericht om kleuters met talige noden makkelijker en voldoende aan bod te laten komen tijdens het onderwijsleerproces. Kleuteronderwijzers hanteren in de verschillende leergebieden werk- en groeperingsvormen die de communicatie en de interactie tussen de kleuters bevorderen. Kleuteronderwijzers houden bij de evaluatie van de verschillende leergebieden rekening met de talige mogelijkheden van de kleuters.

GOK- en zorgbeleid

Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid op de analyse van data die de noden van alle kleuters op een handelingsplanmatige manier in kaart brengt.
Het schoolteam heeft een visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties vanuit operationele doelen die aansluiten bij de noden van de kleuters.
De schoolorganisatie zorgt er in toenemende mate voor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid bereikt. De acties (op leerling-, leraren- en schoolniveau) die het schoolteam uitwerkt, sluiten grotendeels aan op de vooropgestelde doelen. Hierbij is er ook enige aandacht voor kleuterparticipatie.
Het zorgteam evalueert de effecten van de acties binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid.
Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van een beperkt aantal teamleden (beperkt tot het leiderschap, de zorgcoördinator, het zorgteam) met het oog op het schooleigen zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid.

Deliberatie

Uit het onderzoek naar de naleving van de regelgeving blijkt een tekort met betrekking tot het CLB-contract. Omdat de inspectie erop vertrouwt dat het beleidsvoerend vermogen van de school krachtig genoeg is om deze onvolkomenheid weg te werken, beslist ze om dit tekort te delibereren.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuteronderwijzers voorzien een evenwichtig, gevarieerd en doelgericht aanbod voor de leergebieden in de focus.
- Een aantal kleuteronderwijzers wenden de interesses en vragen van de kleuters aan om thema's te bepalen of om de thema's invulling te geven.
- Het kleuterteam legde formele afspraken vast over enkele gemeenschappelijke thema's om een gradueel en afwisselend aanbod doorheen de kleuterafdeling te waarborgen.
- De kleuteronderwijzers gaan ervaringsgericht om met de werkelijkheid door de nabije en ruimere schoolomgeving waar mogelijk te verkennen.
- De kleuteronderwijzers voorzien een gevarieerd aanbod voor het domein techniek waarbij kleuters ruim de kans krijgen om met allerlei voorwerpen en materialen om te gaan en hun eigenschappen en gebruik te leren kennen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het schoolteam heeft een gezamenlijk gedragen visie over leerbegeleiding waarin de verwachtingen van alle actoren duidelijk omschreven zijn.
- Het schoolteam voorziet een sterke structurele tweedelijnsondersteuning voor kleuters met specifieke noden.
- Het team legt een bereidheid aan de dag om zowel in teamverband als individuele nascholingen te volgen om zich verder te professionaliseren.

Wat betreft het algemeen beleid

- De directeur streeft een participatief beleid na en creëert daarvoor de nodige inspraak.
- De teamleden staan open staan voor vernieuwing en verklaren zich bereid om nieuwe pedagogisch-didactische inzichten in hun klaspraktijk te integreren.
- Met functioneringsgesprekken en klasbezoeken zorgt de directeur voor gerichte druk om gemaakte afspraken na te komen en verbeterprocessen tot op de klasvloer te implementeren.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het kleuterteam kan de afstemming tussen het aanbod, de observatie en de evaluatie verbeteren zodat ze nog meer en beter handvatten krijgt om gericht in te spelen op het ontwikkelingsniveau en de specifieke ondersteuningsbehoeften van de kleuters.
- De kleuteronderwijzers kunnen voorzien in systematisch woordenschatonderwijs op basis van gradueel opgebouwde thema-, school-, en instructietaal.
- Het kleuterteam kan de nodige inzichten opdoen om doelbewust een krachtige taalleeromgeving te creëren voor anderstalige kleuters.
- Sommige kleuteronderwijzers kunnen de kringgesprekken optimaliseren door alle kleuters maximale spreekkansen te geven.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De kleuteronderwijzers kunnen de klaseigen interventies binnen de eerstelijnszorg meer specifiëren zodat ook de effectiviteit van de geboden ondersteuning kan nagegaan worden.
- Sommige kleuteronderwijzers kunnen meer differentiëren in hun talig en wereldoriënterend aanbod.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het team kan in het kader van interne kwaliteitszorg op een systematische wijze haar kwaliteit en werking doelgericht onderzoeken, bewaken en initiatieven ter verbetering nemen.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor **de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'**.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **24-04-2020** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "**gunstig advies**".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor **de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'** voor het **kleuteronderwijs**.
- voor **de overige erkenningsvoorwaarden**.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	**Voor kennisname namens het bestuur**
Bettina NAUDTS de inspecteur-verslaggever	**Kelly FREDERICKX** de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	